

Forfatter: Ploug, Carl

Titel: Til de Unge

Citation: Ploug, Carl: "Til de Unge", i Ploug, Carl: *Samlede Digte*, 1876, s. 100. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-plough01-shoot-workid64694/facsimile.pdf> (tilgået 21. oktober 2021)

Anvendt udgave: Samlede Digte

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

II. BLANDEDE DIGTE.

Til de Unge.

I Taage hylles voro Fædrekyster,
Som skulde Himlens Lys ej mer dem naa;
Tungt løfter Havet sine hvide Bryster,
Som om en Smerte rugede derpaa;
I Stormen, som de øde Skove ryster,
Der høres dybe Varselstoner gaa,
Og paa hvert Blad, der er af Træet revet,
Et „Mene Tekel Upharsin“ staar skrevet.

Skal Danmarks blege Stjerne da udslukkes,
Som Solen af en mørk Novemberdag?
Skal over dette Rige Bølgen lukkes,
Som over et forlist og splintret Vrag?
Skal denne Slægt, af Ælde mat og svag,
Snart som en tørret Gren fra Stammen hugges?
Er, hvad der rører sig i Folkets Skød,
Kun sikre Forbud om dets nære Død?

Jeg veed det ej — men Tvivl og Mismod spænder
Sit dunkle Net omkring min bange Hu;
Thi Fare ser jeg, hvor jeg Øjet vender,
Men Frelsen saa jeg intetsteds endnu;
Jeg ser, Erinnyen sin Fakkel tænder,
Og Tvedragts Kløft og Undergangens Gru;
Men Pallas, som kan Skæbnens Ilen standse,
Jeg ser ej springe frem med Skjold og Landse.

Jeg ser Europas Herrer Lodden trække,
Som afgjør, hvad et lille Folk er værd;
Jeg ser et stort, berust af Hovmod, lægge
Paa Vægtens anden Skaal sit Brennus-Sværd;
Jeg ser forvovne Løgnes Skybjerg dække
Det sidste Glimt af Sandheds Middagsskær;
Jeg ser forrædersk Blændværk Grændser flytte,
Og Egennyttens Gribbe søge Bytte.

Jeg ser mit Sprog, der yndigt blomstred frem
Ved Gratiers og Musers hulde Pleje,
For Slegfred agtes i sit eget Hjem
Og som Slavinde for et fremmed neje;
Og Folkets bedste, dyrebare Eje,
Der hviler som en Skat i Sprogets Gjem,
Dets Sjæl, dets Aandeliv, dets Tankekilde,
Den ser jeg plumres eller gaa tilspilde.

Og dette Folk, der har saa store Aner,
Hvis Navn lød Verden rundt i Vaabenbrag,
Og straaede fra Knuds og Volmers Faner,
Og luede i Juels og Vessels Flag;
Hvis Hæder drog med Tychos Stjerners Baner
Og hviler sig paa Thorvalds Sarkofag;
— Det ser jeg svæve som en flygtig Skygge
Omkring i Skinnen af sin gustne Lykke.

Jeg ser det sig ved Døgnets Glimmer klæbe,
Og sorgløst tumles om af Vindens Kast;
Jeg ser det som et søvniqt Trækdyr slæbe
Paa sine egne Synders tunge Last;
Jeg ser det efter Friheds Havn at stræbe,
Men sidde dog i Fordoms Mudder fast;
Thi, for til Pagtens Sinaï at lodsas,
Det har Filistre nok, men ingen — Moses.

Se, derfor tvivler jeg, og derfor sukker
Min Sangfugl, naar den vilde være glad;
Og dog paa Tonens milde Bølge vugger
Sig Haabets friske, grønne Olieblad;
Et Haab, som intet Mismods Skybrud slukker,
Og ingen Tvivlens Storm kan splitte ad!
Et Haab, i Lyst undfanget, født i Smerte,
Som derfor først kan briste med mit Hjerte!

Jeg haaber paa den gamle Kæmpestamme,
Som stod i Seklers Skiften, rank og prud,
Hvis Blade svedes hist af Solens Flamme,
Mens her de krølledes af Rusk og Slud,
Men som i Saft og Marv dog blev den samme
— At den skal skyde nye, friske Skud
Med vaargrønt Løv og sommerfrodig Skygge,
Hvorunder Nordens Slægter trygt kan bygge.

Jeg haaber paa de Unge — ja, paa Eder,
Hvis Vuggekvad Normannaharper klang
I Kor med Hymnerne fra Seines Bredder,
Som drak af Tidens Horn dens Frihedstrang
Og svor i Sjælens Rus de dyre Eder,
— At I vil holde dem som Mænd engang;
At I vil voxe over Eders Fædre,
Og vorde større, stærkere og bedre.

At I vil vogte vel den Altarlue
For Alt, hvad der er stort og skjønt og sandt,
Som blusser liffig nu bag Barmens Bue;
At den ej kvæles skal af Verdens Tant,
Ej vifte hid og did, naar Farer true,
Ej dø, fordi den ingen Næring fandt,
Men Folkets dorske Masser gennemgløde
Og tænde Eders Land en Morgenrøde.

At I skal Kraftens spredte Strømme bøje
Med mægtig Vilje mod det store Værk,
Der er det samme for de Smaa og Høje,
For Lærd og Læg, for Kriger og for Klerk;
At I vil vide: Trætte spilder Møje,
Men Enighed gjør svagest Evne stærk;
At I vil Alt for Eet og Eet for Alle,
Og med det Maal, I valgte, staa og falde.

At I den længe tabte Vej skal finde
Igjennem Ørknens Sand til Canaan,
Og rejse Zions solbestraalte Tinde,
Og tvætte Syndens Spor i Kedrons Vand;
At I med stærke Mure skål forbinde,
Hvad der er søndret nu af Tvedragts Tand:
At I skal slaa Filistrene af Marken,
Og lægge Sangens Mandelstav paa Arken.

At, hvad der er forkuet, I skal rette,
Og trække, hvad forvredet er, i Led;
At, hvad der nu er Gaade, I skal gjette,
Og sætte Gjæringer i Drømmes Sted;
At I forene skal i evig Fred
Den skilte Asa-Æt paa Ida Slette,
Og atter vise den forbauste Jord
Et frit og enigt, stort og mægtigt Nord.

Det Haabet er, som gjør, jeg ej forsager,
Om intet Fyr jeg ser i bælunørk Nat;
Det er det, som min Idræts Byrde drager,
Om jeg vil synke sammen, sløv og mat;
Det gjør, jeg ræddes ej og ikke klager,
Om jeg mig tykkes fejgt i Stikken ludd;
Det gyder Sjæl og Styrke i min Stræben;
Det lægger mig en Sønle Sang paa Læben.

Men snart maaske min bedste Kraft skal svinde,
Og da mit Haab vil tabe af sin Pragt;
Og engang skal Nødvendighedens Magt
Min Stræben stække og min Tanke binde,
Og da vil Haabet vorde løst og svagt;
Og engang vorder jeg i Mulde lagt,
Og lever kun i mine Venners Minde;
Hvad jeg har villet, er i Kisten gjemt,
Min Daad er smuldrct, og min Sang er glemt.

Men dette Haab tør ej med mig fortæres,
Maa ikke sygne, og maa ikke dø;
Bevinget skal det gennem Tiden bæres
Og sænke dybt i Hjerterne sit Frø;
Af Livets bedste Safter skal det næres
Og fæste Rod paa Fjelde som paa Ø,
Til det slaar ud sin Blomst i liflig Glorie
Og vorder klar og virkelig Historie.

Derfor, I Unge! Eder jeg udnævner
Til Arvinger af Haabets Herlighed;
Jer skænker jeg det Meste, som jeg evner;
Jer lover jeg det Bedste, som jeg veed;
Men Eder ogsaa jeg til Ansvar stævner,
Hvis Haabet synker sygt og visnet ned,
Hvis det gaar ud i Livets Nød og Trængsler.
Hvis Magten kvæler det i sine Fængsler.

Frem da, I Unge, under Haabets Fane
Mod Maalct, fjernt maaske, men højt og lyst!
Fremad i Livets stille Alvorsdyst!
Fremad, naar lydt den galer, Slagets Hane!
Fremad, med ærligt Sind og aabent Bryst,
Ad Pligtens Vej og Ærens stolte Bane!
Fremad, i sluttet Linje, Mand ved Mand!
Fremad for Frihed og for Fædreland!

Fostbrødrelaget.

Da Kæmpelivets trodsige Gestalter
Igjennem Norden skred med tunge Trin,
Da Blod var Dug paa høje Guders Alter,
Var Daabens Vand og Nadverbordets Vin,
Da Bjarkemaalet var de Frommes Psalter,
Og Rotas Spyd i Himlen lukked ind;
Da Kamp var Pligt, da Dyd var Leg med Livet,
Da Magt og Ros den vilde Kraft var givet —

Da var der dog en Skik, som vidner silde,
At under Brynjens haarde Plade sprang
En sødel Følelser frugtbare Kilde;
Som lokked frem et Bed af Blomster milde
Paa mangen Kæmpes blodbestænkte Gang,
Og toner til os med melodisk Klang
Igjennem Tidens Mulm og Vaabenbraget;
Og denne Skik, det var --- Fostbrødrelaget.

Naar tvende Kæmper havde hvilet spæde
Engang ved samme moderlige Barm,
Og havde skiftet fælles Barndomsglæde
Og Fad og Bænk og Arnekrogen varm